

La 'rentrée' política al Principat

De l'esperit 92 a la Catalunya 2000

Les conseqüències polítiques i institucionals dels Jocs Olímpics, la voluntat de fixar una estratègia de país amb vista als anys vinents, i la preocupació per la situació econòmica, centren la *rentrée* política al Principat, tal com va reflectir el darrer debat de política general.

El debat de política general del Parlament de Catalunya marca cada any l'inici del curs polític al Principat. Però, enguany l'excepcionalitat del 92 ha fet que aquest inici vingués marcat per unes premisses, sorgides al llarg d'un estiu sense vacances, que d'alguna manera comencen a dibuixar un nou decorat en l'escenari polític que sortí de les passades eleccions autonòmiques.

El repte del 92 ja ha estat superat i, tal com coincideixen a dir totes les forces polítiques parlamentàries, superat amb èxit. Això ha fet descobrir un element de joc important: la col·laboració i cooperació institucional, quan la dimensió del repte ho requereix. No es tracta de la ja finada "treva olímpica", emmarcada en la rivalitat partidista, legítima i necessària, sinó del treball institucional conjunt, a banda i banda de la plaça de Sant Jaume, que Generalitat i Ajuntament valoren com a necessari bo i reivindicant-ne la continuació, almenys en intenció o "esperit". Parlar d'un nou clima institucional al Principat és encara prematur, però les bases hi són. Més enllà de la plaça, i pel que fa al país, Catalunya ha assolit una certa projecció internacional, major o menor segons els gustos i independentment de les peripècies banderístiques dels balcons o del nombre de medalles espanyoles. Aquesta projecció és insuficient per alguns, els independentistes, incompleta pels nacionalistes –l'absència del COC, com reconeixia Pujol, n'ha estat la causa–, satisfactòria pels socialistes i excessiva per

als vidal-quadrastes. Però se n'ha parlat.

Alhora, els Jocs han propiciat el naixement, o millor dit, el relançament –perquè no és nou– d'un discurs regeneracionista basat en la refundació d'Espanya a partir de la perifèria, que passa pel reconeixement de la diversitat. Aquest discurs, impulsat des del camp socialista, sorgeix a partir del pragmàtic "pacte de símbols" a què s'hagué d'arribar en la inauguració i clausura dels Jocs, i va acompanyat de

l'apèndix de la idea de Barcelona com a segona capital d'Espanya (Senat, COE i algun ministeri a Barcelona). El nou discurs té, com era de preveure, un promotor: Pasqual Maragall, el qual ha acabat l'estiu del 92 essent, per l'èxit dels Jocs i per la renúncia previsible, però ara ja irreversible, de Raimon Obiols, la principal figura del socialisme català. Maragall ja només té una cosa en contra, el calendari. No vol ser candidat socialista a la Generalitat fins al 95, després de les municipals i amb enquestes favorables en mà. Però el seu partit el necessita abans. De moment, i amb la situació en taules a l'espera d'esdeveniments, hi ha un splent amb qualitats de titular, Joaquim Nadal, alcalde de Girona.

Però acabada l'alegria del 92, també han aparegut els primers núvols negres. L'evolució de l'economia indica l'arribada de temps difícils. I no pel deute municipal –tema que continuarà imbuït de "l'esperit 92" almenys uns quants mesos–, sinó per la situació europea, en què Espanya participa. Les mesures posades en marxa per Solchaga i, globalment, la política econòmica del govern central, per afrontar la situació de crisi han allunyat el govern de la Generalitat i CiU de la seva via de col·laboració i suport a la política socialista. El retard en l'acord del finançament, concretament la negociació sobre l'IRPF, que s'havia d'haver resolt abans de l'estiu, ha contribuït també a incrementar aquest divorci estival CiU-PSOE.

Amb tots aquests al·licients per a fer boca, i sense que la remodelació de l'executiu hagi vist la llum (vegeu requadre),

Jordi Pujol va llançar l'horitzó del 2000 per als objectius del país.

D.UMBERT

Aleix Vidal Quadras (PP) i Àngel Colom (ERC).

JORDI MORERA

arribà el primer debat de política general d'aquesta quarta legislatura i el primer després del període olímpic. Un debat després de "l'esperit olímpic" i constatant les dificultats econòmiques del moment, va començar a definir estratègies de futur, més programàtiques que conceptuals (Sobre models com federalisme i independentisme, no se'n va parlar gaire).

Va ser Jordi Pujol qui va llançar un nou horitzó per als objectius del país: l'any 2000. En un discurs de més de dues hores, el president de la Generalitat va anar definint les prioritats de fons en què el país ha d'anar treballant per afrontar amb garanties la primera dècada del segle vinent, combinant, com sol fer, optimisme i crides a l'exigència i l'esforç, i a la vegada, alternant la voluntat de pacte i de cooperació amb l'estat, sense ultimàtums –com en el cas del finançament–, amb advertències davant certes polítiques "regressives" en l'àmbit autonòmic. És el Pujol que afirma que encara li queda paciència, –"se m'ha acabat, però n'he anat a comprar més"–, per a esperar el finançament, però que alhora adverteix de la "frustració" que pot generar un retard en la solució d'aquesta qüestió. És el Pujol que descarta explícitament la independència –cosa que Colom va agrair–, però que demana un canvi d'estratègia de l'estat envers Catalunya, tot advertint que "a la llarga o aviat, no és segur que la insuficiència de llibertat i de poder no condueixi a una situació d'ofec

que obligaria a canviar d'estratègia". En definitiva, la moderació té el preu de més autogovern. Però això no és nou, tot i que l'advertència queda sobre la taula.

La novetat va venir de l'horitzó 2000. Un desafiament que alguns grups de l'oposició van qualificar de "prepotent" i van renunciar a jugar-hi, preferint de centrar-se en aspectes i problemàtiques més immediates. Amb tot, Obiols va assumir l'envit de Pujol de plantejar l'estratègia de Catalunya per als pròxims anys, tot i que el líder socialista la va condicionar a la pervivència de "l'esperit del 92", necessari segons ell per a fer que Catalunya sigui capdavantera a Espanya. El president de la Generalitat, replicant només una vegada a Obiols –tot i que, a les altres forces de l'oposició, va fer-los dos torns de rèplica–, va recollir el suggeriment d'Obiols, però li va recordar que la col·laboració no és un invent "de 15 dies", sinó que fa temps que funciona i que la millor manera de mantenir "l'esperit" és de desbloquejar les qüestions pendents amb el govern de l'estat. I en aquest sentit, va proposar de superar l'entusiasme olímpic convidant totes les institucions i forces polítiques del Principat a un "nou projecte més important i permanent: Catalunya".

La Catalunya que va dibuixar Pujol en el seu discurs ha de prioritzar el creixement econòmic, "fent més eficaç i competitiu el nostre sistema productiu", i això malgrat la insuficiència d'instruments financers

propis, la insuficient vertebració de la burgesia, el flux creixement demogràfic, la política econòmica espanyola i el possible fre al creixement que pot representar Maastricht. Els objectius que han de configurar la Catalunya del 2000 que va exposar el president refermen la seva línia dels últims anys i són quatre. Primer, competitivitat i eficàcia, amb la indústria com a element vertebrador, amb una agricultura i un turisme com a elements d'equilibri, acompanyats d'un sector de serveis extens i sofisticat, fomentant sempre la iniciativa autòctona combinada amb la captació d'inversió estrangera. Segon, un nivell de formació, producte d'un ensenyament de qualitat, emmarcat en la catalanització i la internacionalització. Tercer, un reforçament de la cohesió i el consens social i territorial, amb especial atenció al medi ambient. I quart, la defensa de la identitat catalana.

Per assolir aquests objectius, Pujol marcà cinc eixos amb què necessàriament cal treballar. Un nou sistema de finançament, "tema que fa cada cop més difícil la relació amb el govern central i els socialistes" –segona advertència del debat–, un canvi en la política econòmica del govern espanyol, que s'ha d'orientar vers "una mentalitat productora de riquesa i no seguir tan condicionada per la mentalitat administradora de riquesa", un encaix diferent de Catalunya a Espanya, amb una reforma de l'estat perquè assumeixi la plurinacionalitat –encara "sense resoldre"–, i

Rafael Ribó (IC) i Raimon Obiols (PSC-PSOE).

JORDI MOREIRA

una participació en una Europa menys centralitzada i menys burocratitzada, en què el paper de les regions sigui rellevant.

Respecte a l'acció de govern, el president de la Generalitat va preferir d'entrar-hi al segon dia de debat, convidat per les intervencions del PP, IC i ERC. Obiols, amb una intervenció que va buscar més el diàleg que la confrontació, es va centrar en les conseqüències positives dels Jocs per a Catalunya, que han servit, explicà, per a reforçar la identitat de Catalunya, per a consolidar una estratègia de col·laboració, i per a reforçar el paper de Catalunya com a "motor actiu" del progrés de l'estat. Per la seva banda, Vidal Quadras va criticar el suport de CiU a la política econòmica del PSOE i va recriminar la manca de sintonia del govern català amb les tesis del PP. Àngel Colom també va centrar la seva intervenció en aspectes econòmics: exposà el procés de "descapitalització" de diversos sectors (agricultura, mitjana empresa...) i responsabilitzà CiU de "l'espòli econòmic" de Catalunya. Colom va convidar Pujol a aconseguir un conveni tributari propi mitjançant la reforma de l'Estatut. Finalment Ribó, per una banda, va acusar Pujol d'haver impulsat polítiques econòmiques especulatives —cità De la Rosa com a exemple— en lloc d'impulsar sectors productius, que han dut a l'actual situació "d'esterilitat" de la seva gestió, i per una altra, li va recriminar el lent avanç de l'autogovern.

Pere Martí

Una remodelació del govern anunciada, però que no arriba

Des que Jordi Pujol va revalidar la seva victòria a les eleccions autonòmiques hi ha pendent la remodelació de l'executiu català. Abans dels comicis, dos consellers, Josep Laporte, d'Ensenyament, i Agustí Bassols, de Justícia, ja havien anunciat la voluntat de no continuar al capdavant de les conselleries respectives. Després del 15 de març, el president va optar per mantenir-los en el càrrec fins al "moment oportú" de fer canvis.

I el moment oportú encara no ha arribat, tot i que, un cop fet el debat de política general, podria arribar en qualsevol moment. Des de les eleccions fins ara, l'únic canvi ha estat el d'Agricultura: Pujol va nomenar la setmana passada el seu titular, Joan Vallvé, com a comissionat d'affers exteriors, amb rang de conseller. Vallvé coordinarà tota la política exterior de la Generalitat, i en especial el treball de Pujol com a president de l'Assemblea de les Regions d'Europa (ARE).

La creació d'aquest comissionat ha despertat algun recel en l'àmbit polític de Madrid, si no oposició frontal. Javier Solana, ministre d'Affers Estrangers espanyol, reaccionà amb cautela, però afirmà que "estic segur que el nomenament estarà d'acord amb la constitució i amb el principi de la unitat d'Espanya". Més contundent va ser Benegas, que criticà obertament el nome-

nament de Vallvé. El número tres del PSOE afirmà que "no sé a què obeeix aquest nomenament" i recordà, una vegada més, que la política exterior és competència exclusiva del govern de l'estat, tal com estableix la Constitució, "que tots hem de respectar".

La remodelació plena de l'executiu, almenys a l'hora de tancar aquesta edició, encara resta pendent. Francesc Xavier Marimon es farà càrrec d'Agricultura, però Bassols i Laporte continuen al seu lloc. Al llarg del debat de política general, aquesta qüestió va estar present en les intervencions de l'oposició, intervencions que Pujol va contestar amb contundència. Entre altres coses, va afirmar que havia demanat a ambdós consellers que continuessin i va assegurar que ho farien, "perquè són amics i són disciplinats". Responent a les crítiques de Ribó sobre la "provisionalitat" de l'actual executiu, Pujol va respondre que "el govern es canvia quan els responsables del govern, que són els partits que el componen i el seu president, creuen que s'ha de canviar, i no quan l'oposició o els diaris ho demanen". Així, amb aquestes declaracions, la remodelació podria venir demà mateix o d'aquí a molts mesos. Segurament que, ara com ara, només ho sap el president.

P. M.